

Čítanie: *Mt 26, 36. 40-41*

Tu Ježiš prišiel s nimi na pozemok, ktorý sa volá Getsemani, a povedal učeníkom: «Sadnite si tu, kým odídem tamto a pomodlím sa». [...] Keď sa vrátil k učeníkom, našiel ich spať. I povedal Petrovi: «To ste nemohli ani hodinu bdieť so mnou? Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! Duch je síce ochotný, ale telo slabé».

Acedia (Duchovné znechutenie)

8. časť cyklu katechéz O nerestiach a cnostiach

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Medzi všetkými hlavnými nerestami je jedna, ktorá často zostáva nepovšimnutá, možno kvôli svojmu názvu, ktorý je pre mnohých ťažko pochopiteľný: *acedia* (duchovné znechutenie). Preto sa v zozname nerestí pojem *acedia* často nahrádza iným, oveľa častejšie používaným: *lenivosť*. V skutočnosti je *lenivosť* skôr dôsledkom ako príčinou. Keď človek iba tak nečinne, ľahostajne a apaticky pôsobí, hovoríme, že je *lenivý*. Ale ako učí múdrosť starovekých otcov púšte, často je koreňom tejto *lenivosti* *acedia*, čo doslova z gréčtiny znamená „nedostatok starostlivosti“.

Je to veľmi nebezpečné pokušenie, s ktorým neradno žartovať. Človek, ktorý sa stane jeho obeťou, je akoby zdrvený túžbou po smrti: pociťuje odpor ku všetkému, vzťah s Bohom sa mu stáva nudným a aj tie najsvätejšie skutky, ktoré kedysi hriali jeho srdce, sa mu teraz zdajú byť úplne zbytočné. Človek začína ľutovať plynutie času a mladosť, ktorá je nenávratne za ním.

Acedia je definovaná ako „poludňajší démon“: zastihne nás uprostred dňa, keď únava vrcholí a nasledujúce hodiny sa zdajú monotónne, je nemožné ich prežívať. Mních Evagrius v jednom zo svojich slávnych opisov predstavuje toto pokušenie takto: „Oko lenivého človeka je neustále upreté na okná a v mysli fantazíruje o návštevníkoch [...] Pri čítaní *lenivý* človek často zíva a ľahko ho premáha spánok, prižmuruje oči, pretiera si ruky a odtiahnuv oči od knihy hľadá na stenu; potom opäť pozrie do knihy a zasa trochu prečíta [...] ; napokon skloní hlavu, položí si knihu pod ňu a upadne do ľahkého spánku, kým ho neprebudí hlad a nedonúti ho venovať sa svojim potrebám“; na záver: „*Lenivý* človek nekoná starostlivo Božie dielo“ [1].

Súčasní čitatelia vidia v týchto opisoch niečo, čo veľmi pripomína zlo depresie, a to z psychologického aj filozofického hľadiska. Pre tých, ktorí upadli do duchovného znechutenia (*acedie*), život stráca zmysel, modliť sa je nudné, každý boj sa zdá byť bezvýznamný. Ak sme aj v mladosti pestovali vášne, teraz sa nám zdajú nelogické; ako sny, ktoré nás neurobili šťastnými. Človek sa necháva unášať a rozptýlenie, nepremýšľanie, sa zdajú byť jediným východiskom: človek by chcel byť ako omráčený, mať úplne prázdnu myseľ... Je to tak trochu ako zomrieť vopred a je to nepekné.

Pred touto nerestou, o ktorej si uvedomujeme, že je veľmi nebezpečná, učitelia duchovného života predkladajú rôzne východiská. Rád by som poukázal na to, čo sa mi zdá najdôležitejšie a čo by som nazval *trpezlivosťou viery*. Hoci pod náporom *lenivosti* človek túži byť „inde“, uniknúť z reality, treba mať naopak odvahu zostať a prijať Božiu prítomnosť vo svojom „tu a teraz“, v mojej situácii, v takej aká je.

Mnísi hovoria, že celá je pre nich najlepšou učiteľkou života, pretože je to miesto, ktoré vám konkrétne a denne hovorí o vašom príbehu lásky k Pánovi. Démon lenivosti (acedie) chce zničiť práve túto jednoduchú radosť z toho, čo je tu a teraz, tento vďačný úžas nad skutočnosťou; chce ňu presvedčiť, že je to všetko márne, že nič nemá zmysel, že sa neoplatí o nič a o nikoho starať. V živote stretávame „duchovne znechutených“ ľudí, ľudí, o ktorých hovoríme: „Ale je ten človek nudný!“ a neradi sa s ním stretávame. Stretávame ľudí, ktorí majú postoj nudy, ktorý je nákazlivý. To je duchovné znechutenie (acedia).

Koľko ľudí v zajatí lenivosti, poháňaných beztvárnym nepokojom, nerozumne opustilo cestu dobra, ktorou sa predtým vydali! Zápas s lenivosťou (acediou) je rozhodujúci boj, ktorý treba vyhrať za každú cenu. A je to zápas, ktorý *neušetrlí ani svätých*, pretože v mnohých ich denníkoch nájdeme zopár stránok, v ktorých sa zverujú s neznesiteľnými chvíľami, so skutočnými nocami viery, keď sa všetko zdalo temné. Títo svätci nás učia prechádzať takouto nocou trpezlivo a prijať *biedu svojej viery*. Odporúčali pod útlakom duchovného znechutenia (acedie) udržiavať istú mieru odhodlania, stanovovať si dosiahnuteľnejšie ciele, ale zároveň vydržať a vytrvať, opierajúc sa o Ježiša, ktorý nás v pokušeniach nikdy neopúšťa.

Viera, sužovaná skúškou lenivosti (acedie), nestráca svoju hodnotu. Naopak, je to pravá viera, veľmi ľudská viera, ktorá napriek všetkému, napriek temnote, ktorá ju zaslepuje, stále pokorne verí. Je to viera, ktorá zostáva v srdci ako žeravé uhličky pod popolom. Vždy zostáva. A ak niekto z nás upadne do tejto neresti alebo do pokušenia lenivosti (acedie), skúste sa pozrieť do svojho vnútra a chráňte si uhličky viery: tak sa napreduje.

Zdroj: <https://www.vaticannews.va/sk/papez/news/2024-02/katecheza-o-nerestiach-a-cnostiach-8-acedia.html>